

Jämställt innovationsfrämjande

Mall för analys för innovationsfrämjare

Vinnova arbetar aktivt med att främja de jämställdhetspolitiska målen. Att innovationsfrämjare utför jämställdhetsanalyser är en del i det arbetet. I analysen säkerställs jämställdhetsperspektivet utifrån följande rubriker; *Organisering, Kommunikation, Urval och idéer, Affärs och Innovationsrådgivning, Bedömningsprocess samt Utfall.*

Frågeställningarna under respektive rubrik ska ses som stöd i beskrivningen. Analysen bör vara max tre A4-sidor och resultera i en handlingsplan. På sid 3-5 nedan ges bakgrund och syfte samt länkar till stödmaterial. Frågor kan med fördel breddas med ett intersektionellt perspektiv, t.ex. klass, etnisk tillhörighet eller funktionsperspektiv.¹

Innehåll

Mall för analys för innovationsfrämjare	1
1. Organisering.....	2
2. Urval och idéer.....	2
3. Bedömningsprocess	2
4. Affärs och innovationsrådgivning	2
5. Utfall	3
Bakgrund till Vinnovas uppdrag och stödmaterial	3
Jämställdhetsanalysens två dimensioner.....	4
Stödmaterial	5

¹ Läs mer om ett intersektionellt perspektiv här: <http://www.jamstall.nu/wp-content/uploads/2014/10/Jämställdhetsintegrering-med-intersektionellt-perspektiv-pdf1.pdf>

1. Organisering

Beskriv hur verksamheten leds, styrs och utvecklas utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

- *Finns det en jämställd fördelning (40/60) mellan män och kvinnor med avseende på vilka som arbetar i verksamheten? Om inte, vad är orsaken och hur kan ni verka för att förändra detta?*²
- *Finns det någon/några i teamet som har (expert) kompetens utifrån ett genus/jämställdhetsperspektiv eller normkritik? Om inte, hur säkerställer ni att projektet organiseras så att jämställdhetsaspekter löpande beaktas?*
- *Vilka metoder, verktyg och liknande kommer ni att använda för att analysera och följa upp resultat kopplat till jämställdhet och jämlikhet?*

2. Urval och idéer

Beskriv hur verksamheten kommer utformas för att säkerställa att idéer kommer både från kvinnor och män.

- *Hur och till vem marknadsförs er verksamhet? T.ex. genom att se över kommunikationskanaler, nätverk, bildval och utformning av budskap/texter.*
- *Vilka bidrar med idéer? Hur når ni de som inte bidrar med idéer?*
- *Vilken typ av idéer och innovationer efterfrågas?*
- *Vilka branscher/verksamhetsområden, och med vilka drivkrafter (kommersiella, samhällseliga, idéburna etc.)*

3. Bedömningsprocess

Forskning visar att bedömning av olika slag aldrig är objektiv, och att olika informella strukturer eller outtalade bedömningskriterier påverkar jämställdhet negativt.³

Beskriv hur bedömningen av idéer går till.

- *Hur bedöms idéerna och av vem? Vilka kompetenser finns i bedömargruppen? Vilka kriterier används? Vem gagnas?*
- *Hur ser könsfördelning ut i bedömningsgrupper eller motsvarande?*
- *Hur säkerställs att både kvinnor och män har inflytande och makt i processens alla delar? Taltid m.m.*
- *Vilka idéer tas vidare? Varför?*

4. Affärs och innovationsrådgivning

Beskriv hur er verksamhets kärnprocesser utformats för att säkerställa ett normkritiskt perspektiv. Se www.framtidsformande.se för vägvisning. T.ex. genom att processerna vidareutvecklas genom dessa normkritiska frågeställningar:

- *Vems behov motiverar utvecklingen av nya lösningar? Vems nytta gynnas av lösningen?*

² Ensidig rekrytering av innovations/företagsfrämjare kan exempelvis bidra till ojämställdhet (tex dominans av vita medelklassmän med teknisk/industriell bakgrund).

³ Ta del av vetenskapsrådets rapport för konkreta förslag för hur bedömning av olika slag kan göras mer jämställd. <https://publikationer.vr.se/produkt/en-jamstalld-process/>

- *Är era stöd/processer anpassade för att synliggöra och tillvarata olika perspektiv, värderingar och kunskapsområden i identifieringen av behov, utvecklingen av lösningar och värdeskapandet för människor och samhälle.*
- *Vems värderingar styr utvecklingsarbetet i de projekt/företag ni konsulterar? Vilka deltar i utvecklingsarbetet? Hur involveras relevanta målgrupper? Representerar de allas behov?*
- *Vilken sorts innovatörer/entreprenörer och affärsidéer/innovationer premieras/prioriteras utifrån verksamhetens befintliga rutiner, mallar och metoder?*

5. Utfall

Beskriv hur ni avser att säkerställa att utfallet/effekterna av idéerna kommer både män och kvinnor, pojkar och flickor tillgodo. Inkludera med fördel ett intersektionellt perspektiv.

- *Kommer resultatet av idéerna både kvinnor och män tillgodo?*
- *Vilka indikatorer är relevanta för att följa utvecklingen kopplat till jämställdhet för den egna organisationen samt utfallet av er verksamhet?*

Bakgrund till Vinnovas uppdrag och stödmaterial

Vinnova är en av 60 myndigheter som har fått ett särskilt regeringsuppdrag att arbeta aktivt med jämställdhetsintegrering. Syftet med uppdraget är att Vinnovas verksamhet ska bidra till det jämställdhetspolitiska målet att **kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv**. Det innebär att vår finansiering ska komma både kvinnor och män till godo och att resultatet av de projekt vi finansierar ska bidra till ökad jämställdhet.

Jämställdhet är dock mer än ett uppdrag för Vinnova. Det är en förutsättning för innovation och hållbar samhällsutveckling. Vi måste tillvarata hela befolkningens resurser, kompetenser och kunskaper.

Läs mer om **Jämställd Innovation** på Vinnovas [hemsida](#).

Jämställdhetsanalysens två dimensioner

Jämställdhet hos innovationsfrämjare bör analyseras utifrån följande två dimensioner:

Kvantitativ jämställdhet – fokuserar på antal, proportioner där 40/60 definieras som jämställd fördelning. Hos en innovationsfrämjare kan det innebära att titta på hur fördelningen av kvinnor och män ser ut i projektteamet, bedömningsgrupper eller de idéer som tas vidare.

Kvalitativ jämställdhet – fokuserar på hur villkor och möjligheter ser ut för kvinnor och män med målet att de ska ha samma makt att delta i och påverka innovationssystemets olika delar. Hos en innovationsfrämjare innebär det t.ex. att analysera huruvida verksamheten marknadsförs så att den når både kvinnor och män, vilka områden som representeras, vilkas idéer som tas vidare samt om resultatet av idéerna kommer både kvinnor och män tillgodo.

Figur 1 - Exempel från Vinnovas sajt "[Jämställd Innovation](https://www.vinnova.se/m/jamstalld-innovation/)"

I en kvalitativ analys ingår även att fastställa *om* och *hur* köns och genusperspektiv i innehåll av forskning och innovation är relevant att beakta. Många problem, resultat och lösningar kan till synes vara könsneutrala, men ändå påverka kvinnor och män olika. Genom att forskning och innovation bedrivs utifrån ett köns- och genusperspektiv som inkluderar både kvinnors och mäns behov och erfarenheter säkerställs projektens relevans och kvalitet.⁴

⁴ Läs och ta del av exempel om ett köns och genusperspektiv i innehåll av forskning och innovation på <https://www.vinnova.se/m/jamstalld-innovation/>

Stödmaterial

Framtidsformande innovationsstöd

Konceptet för framtidsformande innovationsstöd är användbart för alla innovationsfrämjare som vill stötta förverkligandet av sociala innovationer och den sociala hållbarheten i alla sorters innovationer. På sidan finns även relevanta länkar till andra verktyg och kunskapsplattformar.

<http://framtidformande.se/>

NOVA – verktyg och metoder för normkreativ innovation

NOVA innehåller konkreta verktyg och handfasta metoder för alla som vill skapa normkreativa lösningar – det vill säga lösningar som är inkluderande, tillgängliga och hållbara. NOVA kan användas som stöd i alla innovationsprocesser. Finns att köpa i Vinnovas [webshop](#).

Jämställd Innovation – Vinnova

Vinnovas sajt för jämställdhet med exempel och förslag på initiala åtgärder. Där finns även kontaktuppgifter till Vinnovas experter på området som kan bistå med initialt stöd och material.

<https://www.vinnova.se/m/jamstalld-innovation/>

Jämställ.nu

Jämställ.nu är en nationell resurs för jämställdhet. På webbsidan hittar ni fakta och nyheter om jämställdhet, praktiska exempel och konkreta verktyg för jämställdhetsarbete. Jämställ.nu drivs som en unik samverkanssatsning mellan Nationella sekretariatet för genusforskning, länsstyrelserna, Svenska ESF-rådet, Sveriges Kommuner och Landsting samt VINNOVA.

Stanfords kunskapsportal Gendered Innovations

Fallstudier, checklistor och praktiska metoder för genusdriven innovation inom ingenjörsvetenskap, vetenskap, hälsa & medicin, miljö och design.

<http://www.genderedinnovations.se/page/sv-SE/7/->

Gender-net IGAR-tool IGAR-NET

IGAR är en resurssida med flera konkreta exempel på hur köns- och genusperspektiv kan integreras i forskning och innovation inom olika prioriterade områden i Horisont 2020.

<http://igar-tool.gender-net.eu/en>

Europakommissionens ”Toolkit Gender in EU-funded research” (ENG)

Verktygslåda framtagen för att främja jämställdhetsintegrering i EU-finansierad forskning med exempel inom hälsa, livsmedel, nanoteknologi, energi, miljö, transport, vetenskap m.m.

http://www.yellowwindow.com/genderinresearch/index_downloads.html